

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zápis více vedoucích odštěpného závodu do obchodního rejstříku je nově možný

Právní úprava je ve vztahu k vedoucím odštěpného závodu skoupá, a řada otázek týkajících se postavení tohoto specifického zástupce podnikatele a jeho pravomocí tak do dnešního dne zůstává nevyjasněna. Až donedávna například platilo, že do obchodního rejstříku bylo možné zapsat ke konkrétnímu odštěpnému závodu pouze jednoho vedoucího – elektronický formulář, pomocí kterého lze návrhy na zápisy změn v obchodním rejstříku podávat, totiž možnost druhého (a případně dalšího) vedoucího odštěpného závodu neumožňoval. To ale již nově neplatí...

Odštěpný závod musí mít vedoucího, který se zapisuje do obchodního rejstříku[1], přičemž aktivně legitimován k podání návrhu na zápis změn u odštěpného závodu je primárně jeho zřizovatel.[2] Vedoucí odštěpného závodu je oprávněn zastupovat podnikatele ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu ode dne, ke kterému byl jako vedoucí odštěpného závodu zapsán do obchodního rejstříku.[3] Jinými slovy, zápis vedoucího odštěpného závodu do obchodního rejstříku má konstitutivní účinky.[4]

Za účinnosti předchozí právní úpravy Nejvyšší soud dovedl, že do obchodního rejstříku lze zapsat pouze jednoho vedoucího organizační složky podniku, a to s odůvodněním, že „pokud obchodní zákoník připouští, aby měla určitá osoba více orgánů oprávněných jednat jejím jménem anebo více zástupců, jejichž rozsah oprávnění stanoví zákon, upravuje takovou možnost výslovně a současně též výslovně určuje, že v takovém případě musí být určen též způsob jejich jednání za právnickou osobu či způsob jejich zastupování, popř. též pro případ, že by takto určeno nebylo, sám stanoví způsob jednání více osob či podmiňuje takovým určením povolení zápisu takových osob do obchodního rejstříku.“[5]

Jednou ze zajímavých otázek, které po rekonstrukci občanského práva vstaly, bylo, zda se tyto judikaturní závěry uplatní i nadále, nebo zda může mít odštěpný závod více než jednoho vedoucího. Silné vodítko k odpovědi dává samotná důvodová zpráva k Občanskému zákoníku: „Podnikateli se ponechává na vůli, zda určitou část závodu vymezí tak, že ji určí k tomu, aby v rámci obchodních styků vystupovala jako pobočka (filiálka) a – hospodářsky a do jisté míry i právně – autonomní jednotka. Obecně se pro pobočku vyžaduje kumulativní splnění podmínek hospodářské a funkční samostatnosti – rozhoduje faktický stav, nikoli zápis do obchodního rejstříku. Má-li však jít o odštěpný závod, zápis do obchodního rejstříku se bude vyžadovat i nadále; důvodem pro to je transparentnost zápisů v obchodním rejstříku a ochrana dobré víry v obchodní rejstřík nezbytná vzhledem k zvláštnímu zástupčímu oprávnění vedoucího odštěpného závodu. Nic však nebrání tomu, aby jeden odštěpný závod měl více vedoucích.“[6] Zdá se tak, že úmysl zákonodárce byl jasný – navíc z dikce zákona se skutečně zdá, že není důvod bránit tomu, aby např. zřizovací listina odštěpného závodu předvíдалa vyšší počet vedoucích odštěpného závodu a tomu odpovídal i zápis v obchodním rejstříku.

K podobným závěrům se po nabytí účinnosti Občanského zákoníku přiklonila i některá odborná literatura: „Judikatura přitom před účinností nového občanského zákoníku dovozovala, že vedoucí odštěpného závodu může být jen jeden (32 Cdo 505/99), což podle některých názorů platí i dnes, i když nevylučujeme, že s ohledem na liberálnější koncepci občanského zákoníku by soudy mohly (a

měly) akceptovat i model co-vedoucích, kteří vykonávají funkci společně.“[7] Jak se zdá, zákonodárce ani většinové odborné názory neshledávají důvody, které by takovému pluralitnímu uspořádání vedení odštěpného závodu bránily. Právní úprava u drtivé většiny typů zastoupení (statutární orgán, smluvní zastoupení, prokura) počítá s možností ustavit více zástupců a svázat je (případně) požadavkem společného zastupování. To odpovídá zájmu na ochraně zastoupeného, přičemž ani princip kolektivního vedení není právní úpravě cizí.

Výše uvedené úvahy ale až donedávna narážely na jednoduchý praktický problém spočívající v technických limitech elektronického formuláře, prostřednictvím kterého lze v souladu § 18 ZoVR návrhy na zápisy změn v obchodním rejstříku podávat. Elektronický formulář zápis druhého (a dalšího) vedoucího odštěpného závodu zkrátka neumožňoval, důvodem byly nejspíš právě předchozí (byť pravděpodobně překonané) závěry Nejvyššího soudu. V úvahu nepřípadala ani výjimka upravená v § 20 ZoVR, na základě které lze podat návrh na zápis změn ve veřejném rejstříku i mimo předepsaný formulář, jelikož zápis změny skutečností o odštěpném závodu není případem, kdy by pro zapisovanou osobu nebyl elektronický formulář předepsán (tzn. zápis jiných změn u odštěpného závodu bylo možné prostřednictvím elektronického formuláře navrhopat). Pokud by přitom návrh na zápis změn v rejstříku nebyl podán na předepsaném formuláři, rejstříkový soud by takový návrh usnesením odmítnul.[8]

Vzhledem k tomu, že podoba elektronických formulářů pro zápisy změn ve veřejných rejstřících právnických a fyzických osob spadá do kompetence Ministerstva spravedlnosti[9], které jejich náležitosti stanovuje vyhláškou[10], obrátili jsme se v rámci řešení klientského případu s požadavkem na úpravu elektronického formuláře přímo na Ministerstvo spravedlnosti. Legislativní odbor ministerstva výše uvedeným závěrům přisvědčil a úpravu elektronického formuláře obratem provedl. Podnikatelům – zřizovatelům odštěpných závodů se tak otevřela nová možnost nastavení vhodného způsobu vedení a zastupování podnikatele pomocí zápisu více vedoucích jejich odštěpného závodu.

Závěr

I díky ochotě legislativního úseku Ministerstva spravedlnosti České republiky je nyní možné zapsat do obchodního rejstříku u jednoho odštěpného závodu více vedoucích, což často může být zejména u větších odštěpných závodů vítaným řešením. Je samozřejmě možné, že judikatura časem dovede, že předchozí závěry o nemožnosti takového systému co-vedoucích se uplatní i po rekodifikaci soukromého práva. S ohledem na jednoznačný záměr zákonodárce formulovaný v důvodové zprávě k Občanskému zákoníku je ale takový judikaturní závěr dle našeho názoru nepravděpodobný (resp. šel by zcela evidentně proti historickému výkladu normy), a případný zápis druhého (a případně dalšího) vedoucího odštěpného závodu by tak neměl jejich zřizovatelům rušit klidné spaní.

Mgr. Martin Jirsa,
advokátní koncipient

LEGALITÉ
LAWYERS

[LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.](#)

Václavská 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz

[1] Srov. § 51 odst. 1 písm. c) zák. č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVR“)

[2] Srov. např. Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 418/2015, ze dne 1. září 2017

[3] Srov. § 503 odst. 2 zák. č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Občanský zákoník“)

[4] Viz DĚDIČ, Jan. § 51 [Skutečnosti zapisované o odštěpném závodu]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 152

[5] Viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 8. 1999, sp. zn. 32 Cdo 505/99

[6] Viz důvodová zpráva k § 503 Občanského zákoníku

[7] Srov. SMUTNÝ, Aleš. Zákon o bankách: komentář. 2. vydání. K § 5. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-764-4

[8] Srov. § 86 písm. b) ZoVR

[9] Srov. § 21 ZoVR

[10] Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [323/2013](#) Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a o zrušení některých vyhlášek

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)

- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)